Web-technológia

Cascading Style Sheets, II. rész

Dr. Hatwagner F. Miklós

Széchenyi István Egyetem, Győr

https://github.com/wajzy/GKxB_INTM049.git

2020. április 17.

SZÉCHENYI EGYETEM UNIVERSITY OF GYŐR

INFORMATIKA TANSZÉK DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE

text-align

Vízszintes igazítás: `left` (balra), `center` (középre), `right` (jobbra), `justify` (sorkizárt)

vizszintes.html

```
7        .balra { text-align: left }
8        .kozepre { text-align: center }
9        .jobbra { text-align: right }
10       .sorkizart { text-align: justify }

15     <p class="balra">
16       A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hipersz
         ↪ öveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv,
         ↪ melyet weboldalak készítéséhez
         ↪ fejlesztettek ki, és mára már internetes
         ↪ szabványnyá vált a W3C (World Wide Web
         ↪ Consortium) támogatásával.
```

Balra igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hipersz öveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabványnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Középre igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hipersz öveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabványnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Jobbra igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hipersz öveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabványnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Sorkizárt szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hipersz öveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabványnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

`hyphens`: elválasztások, hogy a szöveg tördelése még finomabb legyen

`none`
: nincs elválasztás, alapértelmezés

`manual`
: elválasztás csak a kézzel előre megjelölt helyeken (`‐`, ``)

`auto`
: automatikus elválasztás

elvalasztas.html

```
8   <p>Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás.

12  <p style="hyphens: manual;">El&hyphen;vá&hyphen; lasz&hyphen;tás
13  kézzel megjelölt he&shy;lye&shy;ken. El&hyphen;vá &hyphen;lasz

16  <p style="hyphens: auto;">Automatikus elválasztás. Automatikus
```

Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás.

El-vá-lasz-tás kézzel megjelölt helyeken. El-vá-lasz-tás kézzel megjelölt helyeken. El-vá-lasz-tás kézzel megjelölt helyeken.

Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás.

`vertical-align`: tetszőleges elem függőleges igazítása

`baseline`
: szülő szövegének alapvonalához

távolság
: tetszőleges mértékű süllyesztéshez/emeléshez, negatív érték is elfogadott

`%`
: sormagasság %-ában megadott emelés/süllyesztés, negatív érték is elfogadott

`sub`
: szülő alsó indexéhez

`super`
: szülő felső indexéhez

`top`
: sor legmagasabb eleméhez

`text-top`
: szülő elem szövegének tetejéhez

`middle`
: szülő közepéhez

`bottom`
: sor legalsó eleméhez

`text-bottom`
: szülő szövegének aljához

fuggoleges.html

```
7       p, span, code { border: 1px solid black; }
8       span { border-color: red; }
9       code { border-color: orange; }

13      <p><code>baseline</code><span style="vertical-
          ↪ align:␣baseline;">
14        <img src="sze_logo.svg" width="100" alt="SZE
            ↪ ␣logo">
15        alapvonal</span></p>
```

baseline alapvonal

távolság -10px

% 50%

sub alsó index

super felső index

top sor legfelső eleméhez

text-top szülő szövegének tetejéhez

middle szülő közepéhez

bottom sor legalsó eleméhez

text-bottom szülő szövegének aljához

text-indent

Első sor behúzása: *távolság* (a bekezdés bal szélétől számított behúzás), % (szülő elem szélességének százalékában adott behúzás)

behuzas.html

```
7        p {
8          text-indent: 1cm;
9          text-align: justify;
10       }

14     <p>
15       A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hipersz
           ↪ öveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv,
           ↪ melyet weboldalak készítéséhez
           ↪ fejlesztettek ki, és mára már internetes
           ↪ szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web
           ↪ Consortium) támogatásával.
16     </p>
```

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszöveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Az aktuális változata a 4.01, mely az SGML általános jelölőnyelv egy konkrét alkalmazása (azaz minden 4.01-es HTML dokumentum egyben az SGML dokumentumszabványnak is meg kell, hogy feleljen).

`white-space`: fehér karakterek értelmezése

`normal`
: szomszédos fehér karaktereket összevonja, alapértelmezés

`nowrap`
: nem tördeli a hosszú sorokat, de a szomszédos fehér karaktereket összevonja

`pre`
: utánozza a `<pre>` HTML elem működését, minden fehér karaktert megőriz

`pre-line`
: szomszédos fehér karaktereket összevonja, de tördeli a sorokat, ha szükséges

`pre-wrap`
: minden fehér karaktert megőriz, és tördel, ha szükséges

Nem választ magától monospace karakterkészletet!

fahrcels2.html

```
7        p {
8           white-space: pre;
9           font-family: monospace;
10       }

14     <p>
15  Fahrenheit - Celsius
16  --------------------
```

```
Fahrenheit - Celsius
--------------------
       300     148.9
       280     137.8
       260     126.7
       240     115.6
       220     104.4
       200      93.3
       180      82.2
       160      71.1
       140      60.0
       120      48.9
       100      37.8
        80      26.7
        60      15.6
        40       4.4
        20      -6.7
         0     -17.8
```

`letter-spacing`: betűk közötti távolság

`normal`
: szokásos távolság, alapértelmezés

távolság
: betűk közötti távolság, negatív érték is elfogadott

`word-spacing`: szavak közötti távolság

`normal`
: szokásos távolság (betűmagasság negyede), alapértelmezés

távolság
: szavak közötti távolság, negatív érték is elfogadott

tavolsag.html

```
7        .betusuru { letter-spacing: -.1em }
8        .betunormal { letter-spacing: normal }
9        .beturitka { letter-spacing: .5em }
10       .szoritka { word-spacing: .5cm }
11       .szosuru { word-spacing: -.2em }

15     <p>Néhány szóban a <span class="beturitka">betűk távolságát
16     megnöveltük</span>, <span class="betusuru">másutt
```

Néhány szóban a b e t ű k t á v o l s á g á t m e g n ö v e l t ü k , másutt lecsökkentettük, de néhány helyen megőriztük az eredeti állapotot. Hasonlóan a szavak köztiszóközöketislehetsűríteni, de ritkítani is.

`text-transform`: szöveg átalakítása

`normal`
: nincs átalakítás, alapértelmezés

`capitalize`
: minden kezdőbetűt nagybetűvel nyomtat

`uppercase`
: csupa nagybetűvel nyomtat

`lowercase`
: csupa kisbetűvel nyomtat

nagybetu.html

```
7        .nagykezdo { text-transform: capitalize }
8        .nagybetu { text-transform: uppercase }
9        .kisbetu { text-transform: lowercase }

13     <p>Ebben a bekezdésben nincsen semmi különös.</p>
14     <p class="nagykezdo">Itt viszont minden szó első betűje nagybetűs.</p>
```

Ebben a bekezdésben nincsen semmi különös.

Itt Viszont Minden Szó Első Betűje Nagybetűs.

LEHET KIABÁLNI IS.

vagy úgy járni, mint szegény nemecsek.

`text-decoration-line`: vonal húzása a szöveggel párhuzamosan

`none`
: nincs vonalazás, alapértelmezés. Pl. hivatkozások aláhúzásának eltávolításához használható.

`underline`
: aláhúzza a szöveget; félrevezetheti az olvasót, ha nem csak a hivatkozások jelennek meg aláhúzással!

`overline`
: a szöveg fölött húz vonalat

`line-through`
: áthúzza a szöveget

`text-decoration-style`: a vonal stílusa

`solid`
: folytonos vonal

`double`
: dupla vonal

`dotted`
: pontvonal

`dashed`
: szaggatott vonal

`wavy`
: hullámos vonal

`text-decoration-color`: a vonal színe

szín

tetszőleges CSS színmegadási móddal

Rövidítés:

`text-decoration:`

`text-decoration-line text-decoration-color text-decoration-style`

Akár többféle vonal is megadható, tetszőleges rész elhagyható, sorrend tetszőleges

dekoracio.html

```
7        .ala { text-decoration: underline; }
8        .fole { text-decoration: overline; }
9        .at { text-decoration: line-through; }
10       .helytelen { text-decoration: wavy red underline; }
11       .kombinalt { text-decoration: overline underline blue dotted; }

15     <p>A szavak <span class="ala">alá</span> és <span class="fole">
16     fölé</span> is lehet vonalat húzni, de <span class="at">ki is
17     húzhatjuk</span>, a <span class="helytelen">hejtelenül</span>
```

A szavak alá és fölé is lehet vonalat húzni, de ~~ki is húzhatjuk~~, a hejtelenül írt szavakat megjelölhetjük és mindenféle kombinációkat is kitalálhatunk.

`text-shadow`: szöveg árnyéka

`h-shadow v-shadow blur-radius color`

vízszintes eltolás, függőleges eltolás, elmosás mértéke, szín.

Az elmosás mértéke elhagyható, a többi kötelező. Az eltolásoknál negatív értékek megengedettek. Vesszővel elválasztva több árnyék is megadható egyszerre.

`none` nincs árnyék, alapértelmezés

arnyek.html

```
7        .dupla { text-shadow: #666666 1px 2px, #AAAAAA 2
             px 4px; }
8        .neon { text-shadow: 0px 0px 10px red; }
9        .lathatatlan {
10         color: white;
11         text-shadow: 2px 2px 10px black;
12       }

16     <p class="dupla">Dupla árnyékot vet a szöveg.</p>
17     <p class="neon">Tiszta '80-as évek!</p>
18     <p class="lathatatlan">Csak az árnyék miatt
           olvasható.</p>
```

Dupla árnyékot vet a szöveg.

Tiszta '80-as évek!

Csak az árnyék miatt olvasható.

`line-height`: sormagasság

`normal`
: betűméretből következő sormagasság, alapértelmezett

szám
: az aktuális betűméretet ezzel szorozva kapja meg a sormagasságot

távolság
: rögzített sormagasság, CSS mértékegységben

%
: az aktuális betűméret %-a

sormagassag.html

```
7        p { border: 1px solid black; }
8        .masfeles { line-height: 1.5; }
9        .dupla { line-height: 200%; }

13     <p>Normál sormagasság.</p>
14     <p class="masfeles">Másfeles sormagasság.</p>
15     <p class="dupla">Kétszeres sormagasság.</p>
```

Normál sormagasság.

Másfeles sormagasság.

Kétszeres sormagasság.

Többféle írásirány támogatott egyazon oldalon

irasirany.html

```
7        .jobbrolBalra {
8          direction: rtl;
9          unicode-bidi: bidi-override;
10       }

14     <p>Balról jobbra.</p>
15     <p class="jobbrolBalra">Jobbról balra.</p>
```

Balról jobbra.

.arlab lórbboJ

Szövegformázás

Készítse el az ábrán látható weboldalt!

- Induljon ki a szoveg.txt fájlból!
- A címsor betűi között hagyjon 5-5 képpontnyi helyet,
- írja csupa nagybetűvel, és
- jelenítsen meg alatta 3-3 képpontnyival jobbra és lefelé eltolt árnyékot, mely kék színű, és elmosásának sugara 10 képpont!
- A bekezdés legyen sorkizárt igazítású,
- a sormagasság másfélszeres,
- az első sor behúzása 20 képpontnyi,
- és automatikusan elválasztott!
- Az emberek neveit emelje ki zöld színű, dupla aláhúzással!

szoveg.html

ATARI

Az Atari egy amerikai vállalat, a világ egyik leghíresebb videójáték-konzol, illetve videójáték fejlesztő/gyártó cége. 1972-ben Nolan Bushnell és Ted Dabney alapította. Megalapításától videójátékokkal foglalkozott, ekkor jelentek meg a híres, népszerű Computer Space és Pong játékok. (A kettő közül a Pong számított a legforradalmibbnak, hiszen mérföldkőnek számít a videójáték-történelemben.) Első konzoljuk az Atari VCS (Video Computer System) volt, amely később az Atari 2600 nevet kapta. 1976-tól otthoni számítógépeket is gyártottak (Atari 400/800, később XL-sorozat). Az 1983-as videójáték-válság alaposan keresztbe tett a cég működésének. A nehéz helyzetbe került céget 1984-ben Jack Tramiel, a Commodore alapítója és korábbi tulajdonosa vásárolta meg. Az ő vezetése alatt mutatták be 1985-ben a 16 bites, Motorola 68000 processzoron alapuló Atari ST számítógépcsaládot, amely a nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján igen népszerű volt. Az olcsó PC-k elterjedésével az Atari folyamatosan piacot veszített, és hiába mutatta be az igen fejlett, Motorola 68030 alapú Atari Falcon számítógépet és a 64 bites játékkonzolok előfutárát, az Atari Jaguart, a csődöt nem kerülhette el. Az Atari Corporation 1996-ban átalakult, majd megszüntették. Az értékes Atari márkanevet 1998-ban a Hasbro játékgyártó világcég vette meg. 2001-ben az Infogrames szoftvercég vette meg a Hasbro Interactive nevű leányvállalatot az Atari márkához kapcsolódó jogokkal együtt. A cég jelenleg Atari SA. néven működik.

A *látszólagos osztály* (pseudo class) egy, a szelektor utáni :-ot követő kulcsszó, amivel a kiválasztott elem(ek) különféle állapotaiban alkalmazandó formázás adható meg.

Látszólagos osztályok referenciája

Hivatkozásoknál alkalmazható:

`link`
: Még nem követték a hivatkozást

`visited`
: Már követték a hivatkozást

`hover`
: Egér a hivatkozás felett

`active`
: Már rákattintottak, de az új tartalom még nem töltődött be

Ebben a sorrendben kell definiálni őket!

Hivatkozások

hivatkozas.html

```
7        a:link    { color: red; }
8        a:visited { color: green; }
9        a:hover   { color: orange; }
10       a:active  { color: brown; }

14     <p><a
15     href="https://hu.wikipedia.org/wiki/Semmelweis_Ign%C3%A1c">Olvasgasson</a>
16     Semmelweis Ignácról és a kézmosás fontosságáról!</p>
```

Olvasgasson Semmelweis Ignácról és a kézmosás fontosságáról!

`list-style-type`

Felsorolásjel típusa

- Számozott listákhoz, pl. `decimal` (arab számok), `lower-alpha` (kisbetűk), `upper-roman` (római számok nagybetűkkel)
- Nem számozott listákhoz, pl. `disc` (körlemez), `circle` (körvonal), `square` (négyzet)
- Eltüntetés: `none`

szamozott.html

Válasszon a felsorolásjelek közül!

- decimal
- armenian
- cjk-ideographic
- decimal-leading-zero
- georgian
- hebrew
- hiragana
- hiragana-iroha
- katakana
- katakana-iroha
- lower-alpha
- lower-greek
- lower-latin
- lower-roman
- upper-alpha
- upper-greek
- upper-latin
- upper-roman
- none

1. Répa
2. Retek
3. Mogyoró

nemszamozott.html

Válasszon a felsorolásjelek közül!

- disc
- circle
- square
- none

- Répa
- Retek
- Mogyoró

`list-style-image`

A felsorolásjel egy kép `url()` függvénnyel, vagy `none`. Érdemes megadni a `list-style-type`-ot is, hátha nem lehet megjeleníteni a képet.

sajatjelolo.html

```
7        ul { list-style-image: url("tick.svg"); }
```

- Répa
- Retek
- Mogyoró

list-style-position

A felsorolásjel helyzete

- outside: a bekezdés bal széle előtt, alapértelmezés.
- inside: a bekezdésen belül, a szöveg részeként.

kivulbelul.html

```
7   ul.kivul { list-style-position: outside; }
8   ul.belul { list-style-position: inside; }
9   li { border: 1px solid black; }
```

Jelölő kívül:

- Répa
  Répa
  Répa
- Retek
  Retek
  Retek
- Mogyoró
  Mogyoró
  Mogyoró

Jelölő belül:

- Répa
  Répa
  Répa
- Retek
  Retek
  Retek
- Mogyoró
  Mogyoró
  Mogyoró

Rövidítés:

`list-style: list-style-type list-style-position list-style-image`

Ha bármelyik hiányzik, az alapértelmezett értéket fogják használni.

Készítse el a mellékelt ábrának megfelelő weboldalt! A felső rész felsorolásjeleként használja a rouge.png fájlt!

Táblázatok alapértelmezett formázása:

- Cellaméretek a tartalomhoz igazodnak
- Nincsenek szegélyek
- Fejléc (`<th>`) cellák félkövérek, középre zártak
- Normál cellák (`<td>`) balra zártak

tablazat01.html

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

Kaphat szegélyt a teljes táblázat ...

tablazat02.html

```
7        table { border: 1px solid black; }

11     <table>
12       <tr><th>Termék</th><th>Ár (Ft)</th></tr>
13       <tr><td>AdeZ növényi alapú ital</td><td>599</td></tr>
14       <tr><td>After Eight Classic desszert</td><td>899</td></tr>
15       <tr><td>Agri Garden professional tömlő</td><td>3999</td></tr>
16     </table>
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

...vagy annak cellái ...

tablazat03.html

```
7        th, td { border: 1px solid black; }
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

...vagy mindkettő.

tablazat04.html

```
7        table, th, td { border: 1px solid black; }
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

A cellák közötti távolság változtatható a <table> `border-spacing` tulajdonságával ...

tablazat05.html

```
7        table { border-spacing: 15px; }
8        table, th, td { border: 1px solid black; }
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

...de teljesen el is tüntethető a <table> border-collapse tulajdonságával:

`separate` elkülönített cellák, alapértelmezés.

`collapse` összevont cellaszegélyek.

tablazat06.html

```
7        table { border-collapse: collapse; }
8        th, td { border: 1px solid black; }
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

A cellák szegélye és tartalma közötti távolság a `<td>`, `<th>` `padding` tulajdonságával állítható.

tablazat07.html

```
7        table { border-collapse: collapse; }
8        th, td {
9          border: 1px solid black;
10         padding: 5px;
11       }
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

A cellákon belüli igazítás a `text-align`, `vertical-align` tulajdonságokkal állítható.

tablazat08.html

```
7       table { border-collapse: collapse; }
8       th, td {
9         height: 2em;
10        border: 1px solid black;
11        text-align: left;
12        vertical-align: bottom;
13      }
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

Ha a táblázat szélesebb, mint amit a tartalom indokol, a maradék hely arányosan lesz elosztva.

tablazat09.html

```
7        table {
8          border-collapse: collapse;
9          width: 100%
10       }
11       th, td {
12         border: 1px solid black;
13         text-align: left;
14       }
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

Az olvashatóság javításához pl. kiemelhetjük az egér alatti sort a `:hover` látszólagos osztállyal. Figyeljük meg a „csíkozást”!

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

tablazat10.html

```
table    { border-collapse: collapse; }
tr:hover { background-color: yellow; }
th, td {
  border-bottom: 1px solid lightgray;
  padding: 5px;
}
th {
  text-align: left;
  border-top: 1px solid lightgray;
}
```

Az olvashatóság a sorok váltakozó háttérszínével is javítható. Egy szülő elem (pl. `<table>`) gyerekei (sorok) közül meghatározottak kiválasztása: `nth-child()` látszólagos osztállyal.

`An+b`

$n = 0 \ldots$, de a gyerekek számozása 1-től indul!

`even`

Páros elemek $\equiv$ `2n`

`odd`

Páratlan elemek $\equiv$ `2n+1`

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

tablazat11.html

```
7        table { border-collapse: collapse; }
8        tr:nth-child(even) { background-color: #f0f0f0; }
9        th, td {
10         border-top: 1px solid lightgray;
11         padding: 5px;
12       }
13       th {
14         text-align: left;
15         background-color: yellow;
16       }
17       td { border-bottom: 1px solid lightgray; }
```

Görgethető táblázat, trükkök:

- Rögzített fejléc → két külön táblázat, csak az alsó görgethető
- Görgetés: táblázat beágyazva egy túl alacsony elembe, és `overflow-y: scroll` (hasonlóan a vízszintes irányú görgetés is lehetséges az `overflow-x` tulajdonsággal)
- Legyenek a két táblázat oszlopai rendre azonos szélességűek!

Termék	Ár (Ft)
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999
Kit Kat, Smarties vagy Boci Buborék	549
Bords Eve margarin	419
Kunsági dobozos tej	189

tablazat12.html

```
28      <table>
29        <colgroup>
30          <col class="bal" />
31          <col class="jobb" />
32        </colgroup>
33        <tr><th>Termék</th><th>Ár (Ft)</th></tr>
34      </table>
35      <div class="gorget">
36        <table>
37          <colgroup>
38            <col class="bal" />
39            <col class="jobb" />
40          </colgroup>
41          <tr><td>AdeZ növényi alapú ital</td><td>599</td></tr>

51          <tr><td>Xixo Ice Tea</td><td>398</td></tr>
52        </table>
53      </div>
```

tablazat12.html

```
7       table { border-collapse: collapse; }
8       tr:nth-child(even) { background-color: #f0f0f0; }
9       th, td {
10        border-top: 1px solid lightgray;
11        padding: 5px;
12      }
13      th {
14        text-align: left;
15        background-color: yellow;
16      }
17      td { border-bottom: 1px solid lightgray; }
18      div.gorget {
19        height: 8em;
20        overflow-y: scroll;
21        display: inline-block;
22      }
23      col.bal  { width: 350px; }
24      col.jobb { width: 80px; }
```

Táblázat címkéjének elhelyezése: `caption-side`

`top`
: Fent, alapértelmezés.

`bottom`
: Lent.

Üres cellák szegélyeinek rajzolása: `empty-cells`

`show`
: Megrajzolja, alapértelmezés.

`hide`
: Nem rajzolja meg.

Táblázat megjelenítési algoritmus: `table-layout`

`auto`

A cellák szélessége a legszélesebb nem tördelhető tartalmi elem függvénye. Alapértelmezés.

`fixed`

Az oszlopok szélességét vagy

- a `<table>` és `<col>` elemek szélességei adják meg, vagy
- az első sor celláinak szélességei. Ha ilyen nincs, egyforma szélesek lesznek a cellák.

Nagy táblázatoknál jelentősen gyorsabb megjelenés.

Készítse el a queen.png fájl felhasználásával az alábbi weboldalt, ami a Nyolckirálynő probléma egy lehetséges megoldását mutatja! Ügyeljen rá, hogy keskeny kijelzőkön a táblázat vízszintesen görgethető legyen! (A cellák 50x50, a képek 40x40px méretűek.)

sakk.html

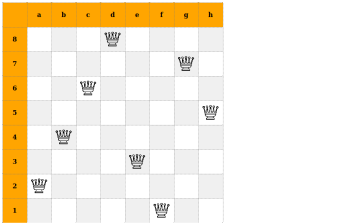

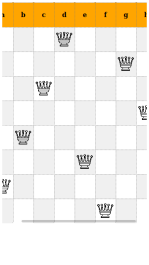

A `display` tulajdonsággal állítható egy elem *megjelenése*:

`block`
: Blokkszintű megjelenítés

`inline`
: Soron belüli megjelenítés

`inline-block`
: Soron belüli blokk megjelenítés

`none`
: Nincs megjelenítés

Blokkszintű elemek

Pl. <p>, . Új sorban kezdődik, vízszintesen elfoglalja a teljes rendelkezésre álló helyet (átállítható).

Soron belüli elemek

Pl. <a>, . Sor (blokk) belsejében kezdődik, annyi helyet foglal, amennyit a tartalom kíván.

Soron belüli blokkok

A két módszer vegyítése. Beállítható a szélesség, magasság, alsó és felső margók, kitöltések, mint a blokkszintű megjelenítésnél. Viszont az elem nem kerül új sorba.

JavaScript programok gyakran használják a `none` értéket bizonyos tartalmak ideiglenes elrejtésére/megjelenítésére a DOM módosítása helyett.

meretezes.html

```
7        label {
8          display: inline-block;
9          width: 100px;
10       }
11       input[type=text] {
12         width: 200px;
13         box-sizing: border-box;
14       }
15       select {
16         width: 200px;
17       }
```

Név: Pl. Gipsz Jakab

Végzettség: középiskola/gimnázium

A `visibility` tulajdonsággal állítható egy elem *láthatósága*:

`visible`
: Látható.

`hidden`
: Rejtett, de az elhelyezéséhez szükséges helyet a böngésző fenntartja!

A `position` tulajdonsággal befolyásolható az elemek elhelyezési módja az oldalon. Értékei:

`static`
: Alapértelmezett elrendezés. A böngésző dönt az elemek helyéről és ált. a méretezéséről is (pl. blokkszintű elemek egymás alatt/egymáson belül, széltében kitöltik a rendelkezésre álló helyet, soron belüliek a blokkszintűek belsejében, stb.)

static.html

```
p {
  /* position: static; */
  border: 1px solid black;
  padding: 10px;
  background-color: yellow;
}

<p>Első bekezdés.</p>
<p>Második bekezdés.</p>
<p>Harmadik bekezdés.</p>
```

relative

Az elem az eredeti helyéhez képest eltolható, de ezt a régi helyet a böngésző fenntartja. Megadható az elem tetejének (top), aljának (bottom), bal (left) és jobb oldalának (right) relatív helyzete.

relative.html

```
p {
  border: 1px solid black;
  padding: 10px;
  background-color: yellow;
}
p.eltolas {
  position: relative;
  left: 30px;
  top: 45px;
}

<p>Első bekezdés.</p>
<p class="eltolas">Második bekezdés.</p>
<p>Harmadik bekezdés.</p>
```

absolute

A legközelebbi, nem statikusan elhelyezett szülő elemhez, annak hiányában a dokumentum testéhez képest relatívan megadott helyre igazítja az elemet. Az elem eredeti helyét nem őrzi meg a böngésző.

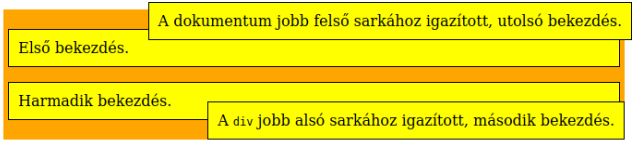

absolute.html

absolute.html

```
7        p {
8          border: 1px solid black;
9          padding: 10px;
10         background-color: yellow;
11       }
12       p.jobbFenn {
13         margin: 0px;
14         position: absolute;
15         right: 0px;
16         top: 0px;
17       }
18       div {
19         position: relative;
20         padding: 5px;
21         background-color: orange;
22       }
```

```
23       p.jobbLenn {
24         margin: 0px;
25         position: absolute;
26         right: 0px;
27         bottom: 0px;
28       }

32     <div>
33       <p>Első bekezdés.</p>
34       <p class="jobbLenn">A <code>div
35         </code> jobb alsó sarkához
36         igazított, második bekezdés.</p>
37       <p>Harmadik bekezdés.</p>
38     </div>
39     <p class="jobbFenn">A dokumentum jobb
40       felső sarkához igazított, utolsó
41       bekezdés.</p>
```

fixed

Az elem pozíciója a nézetablakhoz képest relatív, görgetés közben is a helyén marad.

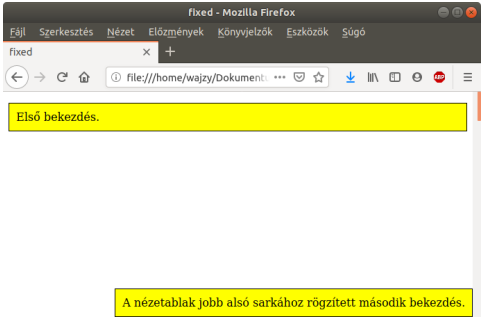

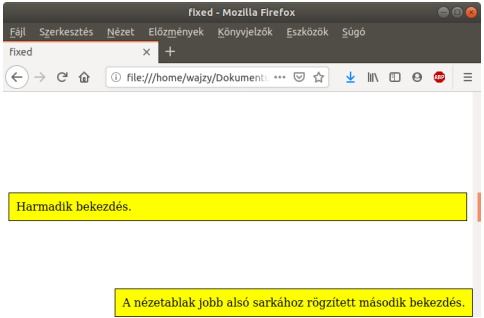

fixed.html – Figyeljék a gördítősávot!

fixed.html

```
7   p {
8     border: 1px solid black;
9     padding: 10px;
10    background-color: yellow;
11    margin-bottom: 1000px;
12  }
13  p.jobbLenn {
14    margin: 0px;
15    position: fixed;
16    right: 0px;
17    bottom: 0px;
18  }
```

```
22  <p>Első bekezdés.</p>
23  <p class="jobbLenn">A nézetablak jobb
24    alsó sarkához rögzített második
25    bekezdés.</p>
26  <p>Harmadik bekezdés.</p>
```

sticky

A `relative` és a `fixed` kombinációja; az elem gördül a nézetablak tartalmával, amíg el nem ér egy adott helyre, ahová „odaragad”.

Részleges böngésző támogatás; pl. Safarin a `-webkit-sticky` értékkel működik csak.

sticky.html – Próbálják görgetni a tartalmat!

sticky.html

```
7       p, h1, h2 {
8         border: 1px solid black;
9         padding: 10px;
10      }
11      p {
12        background-color: yellow;
13        padding-bottom: 500px;
14      }
15      h1 {
16        background-color: blue;
17      }
18      h2 {
19        background-color: navy;
20        color: white;
21        padding-top: 15px;
22        padding-bottom: 5px;
23      }
```

```
    h1, h2 {                          24
      position: sticky;               25
      top: 0px;                       26
      height: 40px;                   27
      margin: 20px 0px;               28
    }                                 29

  <h1>1. fejezet</h1>                 33
  <h2>1.1. fejezet</h2>               34
  <p>Bekezdés...</p>                  35
  <h2>1.2. fejezet</h2>               36
  <p>Bekezdés...</p>                  37
  <h1>2. fejezet</h1>                 38
  <p>Bekezdés...</p>                  39
```

Próbálja meg elkészíteni az alábbi weboldalt a gabor.txt és gabor.jpeg fájlok felhasználásával!

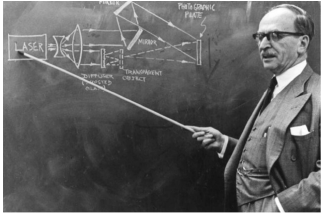

Gábor Dénes

Gábor Dénes (Dennis Gabor, született Günszberg; Budapest, Terézváros, 1900. június 5. - London, 1979. február 9.) Nobel-díjas magyar fizikus, gépészmérnök, villamosmérnök, a holográfia feltalálója.

Élete

A Terézvárosban született, zsidó családban. Édesapja, Günszberg Bernát a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaságnál (MÁK Rt.) dolgozott, főkönyvelőként, majd cégvezetőként, végül igazgatóként, 1928-ig. Édesanyja Jakobovits Adél. A szülők 1899-ben kötötték házasságot, s három gyermekük született: Dénes (1900), György (1901) és Endre (1903). Az apa 1902. március 8-án fiaival együtt engedélyt kapott, hogy családnevüket „Gábor"-ra változtassák.

Gábor Dénes

Gábor Dénes (Dennis Gabor, született Günszberg; Budapest, Terézváros, 1900. június 5. - London, 1979. február 9.) Nobel-díjas magyar fizikus, gépészmérnök, villamosmérnök, a holográfia feltalálója.

Élete

A Terézvárosban született, zsidó családban. Édesapja, Günszberg Bernát a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaságnál (MÁK Rt.) dolgozott, főkönyvelőként, majd cégvezetőként, végül igazgatóként, 1928-ig. Édesanyja Jakobovits Adél. A szülők 1899-ben kötötték házasságot, s három gyermekük született: Dénes (1900), György (1901) és Endre (1903). Az apa 1902. március 8-án fiaival együtt engedélyt kapott, hogy családnevüket „Gábor"-ra változtassák.

A Szemere utcai községi elemi népiskolába járt (1906-1910), a középiskolát a Budapesti V. ker. Markó utcai Magyar Királyi Állami Főreáliskolában (1910–1918) végezte. 1911. november 14-én kelt az Aeroplán körhinta szabadalmi leírása (a bejelentés napja: 1910. október 8.). 1918. március 6-án érettségizett. 1918. március 15-én behívták katonának, az észak-italiai fegyverszünet után tért haza. Ehhez kapcsolódik olasz nyelvtanulása, amely negyedik nyelvismerete lett. Novemberben beiratkozott a Magyar királyi József nádor Műszaki és Gazdásagtudományi Egyetem gépészmérnöki osztályába. 1919. május 24-én áttért az evangélikus vallásra. 1920-tól Berlinben folytatta tanulmányait a charlottenburgi Technische Hochschule elektromérnöki karán. Itt rendszeresen látogatta a tudományegyetem előadásait, többek között Albert Einstein szemináriumát, mely Szilárd Leó kezdeményezésére jött létre, és aki az előadásokra meghívta Wigner Jenőt, Neumann Jánost és Gábor Dénest. Később a magyar baráti kör Polányi Mihállyal, Kösztler Artúrral bővült. 1921. június 24-én tette le első szigorlatát a Műegyetemen. 1924-ben mérnöki diplomát szerzett a berlini Humboldt Egyetemen.

Gábor Dénes

Élete

A Szemere utcai községi elemi népiskolába járt (1906-1910), a középiskolát a Budapesti V. ker. Markó utcai Magyar Királyi Állami Főreáliskolában (1910–1918) végezte. 1911. november 14-én kelt az Aeroplán körhinta szabadalmi leírása (a bejelentés napja: 1910. október 8.). 1918. március 6-án érettségizett. 1918. március 15-én behívták katonának, az észak-italiai fegyverszünet után tért haza. Ehhez kapcsolódik olasz nyelvtanulása, amely negyedik nyelvismerete lett. Novemberben beiratkozott a Magyar királyi József nádor Műszaki és Gazdásagtudományi Egyetem gépészmérnöki osztályába. 1919. május 24-én áttért az evangélikus vallásra. 1920-tól Berlinben folytatta tanulmányait a charlottenburgi Technische Hochschule elektromérnöki karán. Itt rendszeresen látogatta a tudományegyetem előadásait, többek között Albert Einstein szemináriumát, mely Szilárd Leó kezdeményezésére jött létre, és aki az előadásokra meghívta Wigner Jenőt, Neumann Jánost és Gábor Dénest. Később a magyar baráti kör Polányi Mihállyal, Kösztler Artúrral bővült. 1921. június 24-én tette le első szigorlatát a Műegyetemen. 1924-ben mérnöki diplomát szerzett a berlini Humboldt Egyetemen.

Az 1920-as években a nagyfeszültségű hálózatok üzemében fellépő tranziens jelenségek sok problémát okoztak, de a vizsgálatukhoz sem módszerek, sem eszközök nem álltak rendelkezésre. 1927-ben disszertációjában tranziens jelenségek rögzítése érdekében az oszcillográf érzékenységének növelését dolgozta ki. 1927-1932 között Siemensstadtban, a Siemens és Halske kutatólaboratóriumában, 1932-1933-ban pedig Erlangenben, a Siemens-Reiniger-Veifa nevű cégnél dolgozott. 1933-ban, a náci hatalomátvétel után elhagyta Németországot és hazatért Magyarországra. 1933-tól 1934-ig az Egyesült Izzó kutatólaboratóriumában a gázkisülés fizikájával foglalkozott. 1934-ben végleg letelepedett Angliában, brit állampolgár lett. 1934-től 1948-ig a British Thomson-Houston Társaság kutatólaboratóriumában dolgozott Rugbyben (Warwickshire).

1936. augusztus 8-án feleségül vette Marjorie Louise Butlert, akivel haláláig harmonikus házasságban élt, gyermekük nem született. 1942. október 25-én Budapesten meghalt édesapja. 1946-ban édesanyja hozzá és testvéréhez Angliába költözött. 1947-ben itt találta fel a holográfiát, amiért később, 1971-ben fizikai Nobel-díjat kapott. A holográfia azonban 1960-ig, a lézer feltalálásáig nem terjedt el. 1949-1958 között az Imperial College-ban elektronikát adott elő. 1956-ban a Royal Society a tagjává választotta. 1958-tól 1967-ig az alkalmazott elektronfizika professzora volt az Imperial College-ban.

Gábor Dénes az emberi kommunikációt és a hallást is tanulmányozta.

1962-ben látogatott haza Magyarországra. 1967-ben nyugalomba vonult. 1968-ban részt vett a Római Klub alapításában. „A holografikus módszer feltalálásáért és a kifejlesztéséhez való hozzájárulásáért" 1971-ben megkapta a fizikai Nobel-díjat. 1974-ben súlyos agyvérzést szenvedett. 1979. február 9-én hunyt el Londonban.

Emlékezete

- Nevét megőrökíti a Gábor-érem (Gabor Medal).
- A „NOVOFER Alapítvány a Műszaki-Szellemi Alkotásért" 1989-ben hozta létre a Gábor Dénes-díjat, amelyet minden évben azoknak a - határainkon belül és azokon kívül élő - magyar természettudósoknak, mérnököknek, feltalálóknak, kutatóknak, oktatóknak adományoznak, akik kiemelkedő

Az oldal elvárt viselkedése a következő:

- A kép egyhelyben áll a görgetés hatására is. A felfelé gördülő szöveg lassan rácsúszik, majd teljesen kitakarja azt.
- Az első szintű címsor addig csúszik felfelé, amíg el nem éri a nézetablak tetejét. Utána ottmarad, és a bekezdések szövege alágördül.
- A második szintű címsor hasonlóan viselkedik az első szintűhöz, de az alatt áll meg, nem takarja le azt. A második szintű címsorok viszont letakarhatják egymást.
- A cikk maximális szélessége 640 képpont. Ha ennél több hely áll rendelkezésre, középre kell igazítani.
- A szöveg sorkizárt igazítású, automatikusan elválasztott.
- Az idézetek előtt és után magyar stílusú („ ”) idézőjeleket alkalmaz.
- A hivatkozás új oldalon nyílik meg.

Számlálók

Számlálók: mint egy program változói, melyek értéke változik (ált. nő) a használat hatására
Használható pl. fejezetek vagy felsorolások számozására

`counter-reset`: számláló létrehozása, újraindítása vagy kezdőértékkel ellátása.

`none`
: Számlálók nem lesznek inicializálva, alapértelmezés.

`id number`
: Az *id* azonosítójú számláló felveszi a *number* értéket. Utóbbi elhagyható, alapértelmezetten 0.

`counter-increment`: számláló értékének léptetése

`none`
: Nem változtat a számlálók értékén, alapértelmezés.

`id number`
: Hozzáad *number*-t (alapértelmezetten 1, de lehet akár negatív érték is) az *id* számláló értékéhez.

A `content` tulajdonságot használják a számlálók értékének kijelzésére, jellemzően a `::before` látszóleges elemben (`::marker` gyengén támogatott). Ugyanitt ált. számláló növelésre is sor kerül.

`counter(id)` vagy `counter(id, style)`: számláló értékének lekérdezése

`id`
: A `counter-reset`-tel létrehozott és `counter-increment`-tel léptetett változó azonosítója.

`style`
: A számláló megjelenítési módja, pl. `lower-alpha`, `upper-roman`, `decimal-leading-zero`, stb., vagy a `symbols()` függvénnyel adott szimbólumok.

szamozottFejezet.html

```
7       body { counter-reset: cimsor1; }
8       h1   { counter-reset: cimsor2; }
9       h1::before {
10        counter-increment: cimsor1;
11        content: counter(cimsor1) "␣";
12      }
13      h2::before {
14        counter-increment: cimsor2;
15        content: counter(cimsor1) "."
            ↪ counter(cimsor2, upper-
            ↪ alpha) "␣";
16      }
```

```
<body>                                                    19
  <h1>Első fejezet</h1>                                   20
  <h2>Első fejezet első alfejezete</                      21
      ↪ h2>
  <p>Bekezdés...</p>                                      22
  <h2>Első fejezet második alfejezete                     23
      ↪ </h2>
  <p>Bekezdés...</p>                                      24
  <h1>Második fejezet</h1>                                25
  <h2>Második fejezet első alfejezete                     26
      ↪ </h2>
  <p>Bekezdés...</p>                                      27
</body>                                                   28
```

1 Első fejezet

1.A Első fejezet első alfejezete

Bekezdés...

1.B Első fejezet második alfejezete

Bekezdés...

2 Második fejezet

2.A Második fejezet első alfejezete

Bekezdés...

szamozottFejezet.html

Egymásba ágyazott azonos típusú elemeknél (pl. `<ol>`, `<ul>`) rekurzívan mindig új számláló keletkezik. Megjelenítésük: `counters(id, string)` vagy `counters(id, string, style)` függvénnyel.

`id`
: A számláló neve.

`string`
: A számlálók értékeit elválasztó karakterlánc.

`style`
: A számlálók stílusa.

szamozottLista.html

```
7   ol {
8     counter-reset: szint;
9     list-style-type: none;
10  }
11  li::before {
12    color: blue;
13    font-weight: bold;
14    counter-increment: szint;
15    content: counters(szint, ".") " ";
16  }
```

```
21  <ol>
22    <li>Első fejezet
23    <ol>
24      <li>Első fejezet első alfejezet</li>
25      <li>Első fejezet második alfejezet</li>
26    </ol></li>
27    <li>Második fejezet
28    <ol>
29      <li>Második fejezet első alfejezet</li>
30    </ol></li>
31  </ol>
```

Tartalomjegyzék

1 Első fejezet
- 1.1 Első fejezet első alfejezet
- 1.2 Első fejezet második alfejezet

2 Második fejezet
- 2.1 Második fejezet első alfejezet

szamozottLista.html

Készítse el a mellékelt teendok.html oldalt!

- A kétszintű felsorolás külső szintjén alkalmazzon nagybetűs római számokat, a belsőn arab számokat!
- Utóbbiak számozása az egész oldalon legyen folytonos (1-6)!
- A számokat helyezze sárga hátterű ellipszisek közepébe, kék színnel és félkövér betűkkel megjelenítve!

Teendők

I Takarítás
1 Mosogatás
2 Porszívózás
II Tanulás
3 HTML
4 CSS
III Bevásárlás
5 Tej
6 Kenyér